

Gustavsberg 2014-12-15

Interpellation angående kommunens aktivitetsansvar för unga till tillträdande utbildningsnämndens ordförande

Framtiden börjar i skolan. Det är i skolan vi lägger grunden för vår personliga utveckling och basen för vårt framtida yrkesliv. Nästan alla börjar gymnasiet, men alltför få fullföljer utbildningen.

År 2013 fullföljde inte 27% av eleverna som är folkbokförda i Värmdö sin gymnasieutbildning inom 4 år. Dessvärre är detta en försämring sedan 2010 då andelen var 22%. Vi ser att Värmdö ligger under snittet i Sverige där 23% av eleverna inte fullföljer gymnasiet inom 4 år.¹

Vi kan konstatera att unga som saknar gymnasieutbildning är kraftigt överrepresenterade bland arbetslösa, försörjningsstödsberoende och de som uppstår sjukersättning. Skolinspektionen lyfter detta i sin rapport Unga riskerar att falla mellan stolarna - kortrapport om kommunens informationsansvar (2014). En slutförd gymnasieutbildning är en mycket viktig skyddsfaktor och en inkörsport till etablering i samhället. Motsatsen innebär ökad risk för marginalisering och kan begränsa den unges livschanser på sikt. Ur samhällets perspektiv betyder det att kommunernas arbete med att bidra till att skapa goda livschanser för unga som efter grundskolan inte fullgör sin gymnasieutbildning är av stor betydelse.²

I Arbetsförmedlingens rapport *Var finns jobben- Bedömning till och med första halvåret 2015 och en långsiktig utblick* från juni 2014 framgår det tydligt att de som har allra svårast att få fotfäste på arbetsmarknaden är de som inte har en avslutad gymnasieutbildning.³ Arbetslösheten hos personer som saknar gymnasieutbildning är mer än dubbelt så hög som för de som slutfört gymnasiet. För individen har alltså gymnasieexamen stor betydelse för chanserna på arbetsmarknaden.

¹ <http://skolnet.skolverket.se/polopoly/kommunblad/14ht/varmdo.pdf>

² Skolinspektionen, Unga riskerar att falla mellan stolarna - Kortrapport om kommunens informationsansvar, Kvalitetsgranskning (Rapport 2014:7)
<http://www.skolinspektionen.se/Documents/Kvalitetsgranskning/kommunernas-informationsansvar/k07-kommunernas-infoansvar.pdf>

³ Arbetsförmedlingen, Var finns jobben- Bedömning till och med första halvåret 2015 och en långsiktig utblick (2014), s 7
http://www.arbetsformedlingen.se/download/18_6d504f61146aa443d689e1/1403764275326/Var+finns+jobben+tom+f%C3%B6r+halv%C3%A5ret+2015.pdf (2014-12-11)

13

Majoriteten av gymnasieeleverna som är folkbokförda i Värmdö studerar i andra skolor än de som Värmdö kommun är huvudman för. Enbart 21% av eleverna eller 329 elever läser på gymnasier i Värmdö kommun eller som Värmdö kommun ansvarar för.⁴ Totalt 1200 värmdöelever studerar alltså på gymnasier utanför kommungränsen i verksamheter som vi inte är huvudman för.

Orsaker

Orsakerna till avhoppet från gymnasiet har undersökts av temagruppen Unga i arbetslivet. Självklart varierar orsakerna från individ till individ, men vissa tydliga förklaringar till avhoppet kan man ändå se. Den främsta orsaken är enligt eleverna trakasserier och mobbning från jämnåriga eller personal i skolan. I fallande ordning följer därefter brist på pedagogiskt stöd i skolan, vuxna som inte bryr sig, dåligt bemötande, behov av mer bristfälligt pedagogiskt stöd i skolan efter en långvarig frånvaro (på grund av sjukdom eller missbruk), behov av mer praktik och mindre teori, stökig skolmiljö, fel programval, neuropsykiatriska funktionsnedsättningar som inte upptäcks under utbildningen samt dåliga hemförhållanden. I analysen, som gjorts på ett nationellt plan, framgår det tydligt att den psykiska ohälsan i gruppen är stor. Eleverna känner sig deprimerade, känner sig omotiverade och känner sig skoltrötta.⁵

Ny lagstiftning

Kommunerna har från och med den 1 januari 2015 skärpta ansvarskrav när det gäller alla ungdomar upp till 20 år som inte har fullföljt utbildning på nationella program i gymnasieskola, nationella eller specialutformade program i gymnasiesärskola eller motsvarande utbildning.⁶

Skärpningen handlar om att det informationsansvar som idag finns blir till ett kommunalt aktivitetsansvar. Varje kommun är skyldig att erbjuda målgruppen lämpliga och individuellt riktade åtgärder. I första hand ska åtgärderna syfta till att motivera och stödja den enskilde till att påbörja eller återuppta sin utbildning. Det kan också handla om att finna en tryggad försörjning innan han eller hon är redo att återuppta utbildningen. Även det förebyggandet arbetet för att få färre elever att hoppa av gymnasieskolan blir tydligare. När en elev går i en fristående skola, eller i en annan skola än den där eleven bor, föreslås att gymnasieskolan får en anmälningsskyldighet gentemot kommunen om eleven är frånvarande från undervisningen i större omfattning utan giltig orsak. Detta för att kommunen ska få en bättre kännedom om elever som riskerar att avbryta sin utbildning. Kommunerna föreslås också få nya uppgifter att föra register över de ungdomar som omfattas av ansvaret och att dokumentera sina insatser på lämpligt sätt.

Värmdö kommun har alltså ett mycket stort aktivitetsansvar för de elever som hoppar av gymnasiet redan från årskiftet 2015.

⁴ 2014-12-15. Värmdö gymnasium 71 värmdöelever, Gustavsbergs gymnasium 157 värmdöelever, Värmdö tekniska gymnasium 101 värmdöelever.

⁵ Temagruppen Unga i arbetslivet, 10 orsaker till avhopp från gymnasiet (2013:2)

<http://www.temaugna.se/sites/default/files/10orsaker.pdf> (2014-12-15)

⁶ <http://skl.se/naringslivarbetedigtalsering/arbetsmarknadsavssattning/ungassysvssattning/kommunallaktivitetsansvar.4514.html>

Mot bakgrund av de höga avhoppen, den nya skärpta lagstiftningen och den i dagsläget obefintliga handlingsplanen för den akuta situation ställer vi följande interpellation till ordföranden i utbildningsnämnden:

- 1. Hur ser Värmdö kommuns beredskap och handlingsplan ut för de skärpta lagkraven på kommunala aktivitetsansvaret som genomförs 1 januari 2015?**

Socialdemokraterna Värmdö genom

Karin Aaseby
Henrik Paulsen
Linda Nygren

A handwritten signature in black ink, appearing to be a stylized 'K' or similar character, located at the bottom center of the page.